

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának

ÉRTESÍTŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítőt” a társulat tagjai előfizetési díj nélkül kapják.

MEGJELENIK MINDEN HÓ UTOLSÓ NAPJÁN.

Szerkeszti: Poppel Miklós, ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Budapest, IV. kerület, Ferencz József-rakpart 16. szám.

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

HIRDETÉSEK

a társulatnál: IV. ker., Ferencz József-rakpart 16. szám alatt vétetnek fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldal	40 korona
Fél oldal	20 „
Negyed oldal	12 „
Nyolcad oldal	7 „

Egész évre szóló hirdetéseknel husz százalék engedmény.

Pincérek ügye.

A Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata, a Magyar vendéglősök országos szövetségének központi igazgatósága és a Budapesti pincéregyesület küldöttsége f. évi november hó 8-án, délután az ipartársulat hivatalos helyiségében Gundel János elnökle mellett értekezletet tartott. Jelenvoltak: Ehm János, Ebner Ferenc, Förster Konrad, Glück Frigyes, Kommer Ferenc, Kovács E. M., Kamarás Mihály, Kramer Miksa, Lippert Lajos, Mehringer Rezső, Müller Antal, Prindl Nándor, Petanovits József, Ifj. Sprung János, Schnell József és Wilburger Károly, a munkaadók közül; dr. Solti Ödön ipartársulati ügyész, Poppel Miklós ipartársulati titkár és F. Kiss Lajos szövetségi titkár; továbbá a Budapesti pincéregyesület tiztagú küldöttsége Varga István elnökkel.

Gundel János elnök az értekezletet megnyitván, előadja, hogy a Budapesti pincéregyesület a pincérek kivánságait tartalmazó terjedelmes memorandumot küldött az ipartársulatnak azzal a kéréssel, hogy az ipartársulat terjessze a memorandumot a Magyar vendéglősök országos szövetségének közgyűlése elé.

Az ipartársulat készséggel teljesítette e kivánságot s ennek folytán a szövetség a miskolci közgyűlésben foglalkozott a memorandummal s köztudomásulag úgy határozott e tárgyban, hogy a pincérek kivánságaira nézve békés megoldást kell keresni s e végből az emlékiratot megfontolás és vélemény nyilvánítás végett a vidéki ipartársulatoknak is meg kell küldeni.

Ezek előadása után Elnök azt a kérdést veti fel: tárgyalhatónak tartja-e az értekezlet a memorandumot a békés megoldás reményében, tekintettel arra, hogy a szövetség közgyűlése óta a pincérek körében különös dolgok történtek, mért szakszervezetet alakítottak, melynek bizalmi emberei bejárják a vendéglő-üzleteket és csatlakozásra kényszerítik az alkalmazottakat, valószínűleg azzal a szándékkal, hogy céljaik elérése érdekében majdan erőszakot is alkalmazzák?

Szerinte ez az eljárás akadályokat gördít a békés megoldás elé! felszólítja tehát a Budapesti pincéregyesület jelenlévő küldöttségét és annak elnökét: nyilatkozzanak arra nézve, hogy azonosítják-e magukat a szakszervezettel?

Minthogy a pincér-egyesület küldöttsége kijelenti, hogy nem azonosítja magát a szakszervezettel, ennél fogva az értekezlet a pincérek memorandumának felolvasatását kívánta.

Erre egész terjedelmében felolvasatott a memorandum, melynek a hosszú indokollással kísért lényegét tulajdonképpen a következő pontok képezik:

1. »Mondja ki a szövetség közgyűlése, hogy tekintettel arra, hogy úgy a Budapesti pincéregyesület, mint a Budapesti kávésszervezetek szakszervezete önálló, az egész országot ellátni képes elhelyező intézetekkel bírnak, a helyközvetítést programjából kikapcsolja, s személyzet szükségletét az ügy-

nökök kizárásával fentnevezett egyleti ingyenes elhelyezőknél s még esetleg a vidék több pontján felállítandó hasonló intézeteknél szerzi be, s erre tagjait határozatilag kötelezi.«

2. »Mondja ki a szövetség, miszerint az összpincérség 90 százalékára tagadhatatlanul káros, mai főpincéri rendszert megszünteti, s helyébe a külföldön szokásos »Revue« rendszert honosítja meg, a vendég fogyasztásának megfelelő számla-összege után szedhető, kötelező 10% javadalmazással.«

3. »Mondja ki a szövetség, hogy az alkalmazottaknak hetenkint adandó 24 órai munkaszünetet tagjaira nézve kötelezővé teszi.«

4. »Mondja ki a szövetség, hogy a tanonc csak a törvényben meghatározott módozatok mellett szerződhet s egyfolytában 10 óránál hosszabban nem foglalkoztatható s éjjeli 11 órán túl munkában nem tartható, a tanonc iskolába járatása pedig minden munkaadóra nézve kötelező; nyári idényben vagy fürdő-üzletben csakis felszabadító levéllel bíró pincért szabad alkalmazni.«

5. »Végül a frakkviselet eltörlését kívánják a pincérek.«

Azután felolvasatott a szövetség miskolci közgyűléséről felvett jegyzőkönyvből a memorandumra vonatkozó határozat.

Ennek felolvasása után elnök megjegyzi, hogy e határozatból láthatják a pincérek, hogy a szövetség közgyűlése nem siklott úgy át e tárgy fölött, mint ahogy ezt az alkalmazottak szaklapjai elferdítve hirdették.

Glück Frigyes hivatkozik a miskolci közgyűlésben kifejtett álláspontjára, mely az imént felolvasott jegyzőkönyvben is nyilvánosságra jutott, tehát ismeretes. Annál sajnálatosabbnak mondja, hogy az alkalmazottak szaklapjai mégis más alakban, vagyis a valóságtól eltérőleg közölték.

Azután pontonként és hosszasan foglalkozik a memorandumban kifejezett kivánságokkal. Levelekkel és külföldről beszerzett adatokkal igazolja, hogy az ipartársulat megbízása folytán szakadatlanul és alaposan foglalkozott a szabadnap kérdésével, mert annak megoldása nem oly könnyű, mint ahogy az alkalmazottak képzelik. Tanulság erre a németországi precedens, ahol négy-öt évi tanulmányozás előzte meg az érvényben lévő törvényt s most mégis oda jutottak, hogy munkaadók és alkalmazottak egyaránt sürgetik a törvény módosítását, mert az életben nem vált be. Figyelmezteti tehát az alkalmazottakat, hogy a kérdés helyes megoldása nagy megfontolást igényel. És különben nálunk is csak törvényhozási úton, az ipartörvény keretében lehet rendezni, mert az ipartársulat, vagy a szövetség határozata nem bír kötelező erővel.

A tanonc-ügyben kifejezett kivánságokra nézve megjegyzi, hogy a szakiskola szervezése és sok költséggel járó fenntartása által úgy ő, mint az ipartársulat is eléggé bebizonyította már, hogy a tanoncok nevelése és sorsa iránt érdeklődik annyira, mint az alkalmazottak. Sőt a pincérek maguk is az ipartársulatnak köszönhetik, hogy kiemelték a cselédsorból,

mert a régi pincérek még nagyon jól emlékezhetnek arra, hogy cselédkönyvvél voltak ellátva és azt hogy munkakönyvet kaptak és ma iparossegédeknek tekintetnek, sok és hosszadalmas utánjárásal a munkaadók eszközölték ki a kormánytól.

Ami a tanoncok szerződését, munkaidejét és iskolába járatását illeti, e kérdéseket részben az ipartörvény, részben pedig kormányhatósági rendeletek szabályozzák s ezeknek eldöntése nem is tartozik az ipartársulat hatáskörébe.

Kommer Ferenc, Petánovics József, Müller Antal, Schnell József és Varga István szoltak még a tárgyhoz, mely után az értekezlet az elnök és Glück Frigyes javaslatához képest elhatározta, hogy a részletes tárgyalást a vidéki ipartársulatok nyilatkozatainak beérkezéig függőben tartja. Azonban felkéri az elnökséget, hogy a vidéki ipartársulatokhoz sürgető megkeresést intézzen, illetőleg: hogy a nyilatkozatok beküldésére nyolc napi záros határidőt tűzzön ki. Ezzel az értekezlet véget ért.

Hatósági végzések.

(A Közgazdasági Értesítőből.)

A budapesti ipari és kereskedelmi munkaközvetítő-intézet szervezési szabályzata.

178/906. sz. I. Rész. 1. A budapesti ipari és kereskedelmi munkaközvetítő-intézet szervezete a kereskedelmi miniszter úr 1899. évi 88.794. sz. rendeletével kiadott ügyvitel szabályzatán alapszik.

2. Az intézet igazgatóját és a kereskedelmi miniszter úr 1900. év 90.559. szám alatt kelt elhatározása folytán a titkárt is a kereskedelmi miniszter úr nevezi ki.

3. Az intézet többi alkalmazottjait, a tisztviselőket, altisztteket, irnokokat és szolgálkat az igazgató ajánlatára az intézet végrehajtó-bizottsága választja, illetve nevezi ki, javadalmazásuk iránt a kereskedelmi miniszter úr jóváhagyásától függőleg határoz és legalább két évi kifogástalan szolgálat után azzal a joghatállyal véglegesíti, hogy a véglegesített alkalmazott kizárólag:

a) fegyelmi uton,

b) 65 (hatvanötödik) évének beálltával és

c) az intézet megszüntetése, vagy a személyzet apasztása esetén bocsátható el szolgálatából; az a), b) és c) alatt jelzett esetben is azonban csak 3 (három) havi előzetes felmondás mellett.

4. Az intézetnél csak oly egyén alkalmazható, ki:

a) magyar állampolgár,

b) gondnokság, csőd alatt nem áll, büntett vagy vétség miatt vád alá helyezve nincsen, nyereségvágyból eredő büntett vagy vétség miatt elítélve nem volt és erkölcsi tekintetben kifogás alá nem esik,

c) igazolja, hogy oly egészségi állapotban van, hogy a szolgálattal egybekötött köteleességeket végezheti.

5. Az intézeti alkalmazottak nyugdíjbiztosítását a »Magántisztviselők országos nyugdíjintézeté«-nél előmozdítandó: az intézet hozzájárul a havi nyugdíjárulékok fizetéséhez, még pedig akként, hogy mindaddig, míg az alkalmazott az intézet szolgálatában áll, fizeti azon alkalmazottaknak, kik a nyugdíj-egyesületbe folyó évi július 1-én beléptek a 4—3 évre visszamenő biztosítás után teljes havi járulékokat, a folyó és ezután évekre eső nyugdíjárulékoknak pedig $\frac{2}{3}$ -át (kétharmadát). A fenmaradó egyharmadot ellenben az alkalmazottak javadalmazásából vonja le és fizeti be a nyugdíjegyeseletnél.

Azon alkalmazottak, kik folyó évi július hó 1-je után neveztetnek ki véglegesen és lépnek be a nyugdíjegyeseletbe, hasonló előnyben részesülnek, azaz az intézet az ideiglenes minőségben töltött két szolgálati évre a visszamenő biztosítás után esedékes havi nyugdíjárulékokat teljesen a folyó és ezután évekre szóló nyugdíjárulékoknak pedig $\frac{2}{3}$ -át (kétharmadát) fizeti.

6. Oly véglegesen alkalmazottak, kik önhibájukon kívül betegség, családi vagy vagyoni csapások folytán szorult hely-

zetbe jutnak, mi azonban mindenkor igazolandó és akik szolgálatuknak minden tekintetben megfelelnek, az igazgató 12 havi egyenlő részletekben leendő visszafizetés kötelezettsége mellett egy vagy két havi fizetési előleget adhat.

7. Kik még előbb kapott fizetési előleg törlesztésével hátralékban vannak, új előleget még abban az esetben sem nyerhetnek, ha az új előlegből az előbbi előlegnek fenmaradt hátraléka egyszerre levonatnék.

8. Oly alkalmazottak, kiknek fizetése biróilag már lefoglaltatott, csak abban az esetben részesülhetnek előlegben, ha az előleg a foglalást eszközölő hitelező kielégítésére fordíthatnék és elégséges a tartozásnak teljes törlesztésére és a birói foglalás feloldására.

9. Az alkalmazottaknak joguk van évenként 14 napi szabadságra. A szabadság idejét az igazgató állapítja meg a szolgálat érdekeinek szem előtt tartásával. 14 napnál hosszabb szabadságot csak a végrehajtó-bizottság adhat írásbeli folyamodvány és az igazgató indokolt előterjesztése alapján.

10. Az alkalmazottak az igazgatónak, illetőleg mindenkor helyettesének vannak alárendelve.

Az igazgató állapítja meg munkakörüket, melynek hűségese és teljes igyekezettel megfelelni tartoznak.

11. Az alkalmazottak úgy a munkaadókkal, mint a munkásokkal szemben komolyan és illedelmesen viselkedni tartoznak és sem a munkaadók, sem a munkások irányában semmiféle lealázó vagy sértő kifejezést vagy megszólítást használniok nem szabad.

12. A közvetítés az intézet által díjmentesen történvén, sem a munkaadóktól, vagy megbízottjaiktól, sem a munkásoktól ajándékot vagy borraivalót pénzben vagy tárgyban elfogadniok vagy bárminemű szolgálatot követelniok vagy elfogadniok nem szabad, hanem kötelesek amennyiben, ilyenekkel megkínáltatnának, azt az igazgatónak bejelenteni.

13. Ep úgy tiltva van munkaadókat vagy munkásokat kedvezményben részesíteni és az intézeti szabályzat keretén kívül valamely munkásnak helyet adni, vagy munkaadóknak munkást juttatni.

14. Tiltva van minden oly mellékfoglalkozás, mely az alkalmazottat hivatalos kötelességei teljesítésében befolyásolhatná vagy idejét hivatalos teendői rovására igénybe venné.

15. Tiltva van az intézetben boros, ittas állapotban megjelenni, későn jönni, az intézetből elmaradni vagy a hivatalos órák alatt, ha csak rövid időre is az igazgatónak engedélye nélkül távozni.

16. Tiltva van az intézet belkezeléséről hirlapi közleményeket közre adni, vagy a hirlapokat értesítésekkel ellátni.

II. Rész. 17. Az intézet alkalmazottja ellen fegyelmi eljárásnak van helye:

a) ha megsérti vagy hanyagul teljesíti az intézet ügyviteli és ügykezelési szabályaiban és rendeleteiben megszabott kötelességét vagy ennek teljesítésére — a betegség esetét kivéve — képtelennek bizonyul.

b) ha botrányt okozó erkölcstelen életet folytat vagy ilyenmű kihágást követ el.

18. A fegyelmi jogot kisebb rendtelenségek, hanyagság vagy egyéb szabályellenességek eseteiben az igazgató rendbüntetések kiszabása által gyakorolja.

Ily büntetések:

1. szóbeli megintés,

2. írásbeli megintés,

3. pénzbírság.

A pénzbírság tisztviselőknél és altisztteknél a 10 koronát, irnokoknál és szolgálknál az 5 koronát meg nem haladhatja. Nagyobb kötelességmulasztás vagy egyéb vétségek megtorlása a fegyelmi eljárás feladata.

19. A fegyelmi eljárás szabálya a következő:

a) az igazgató és a titkár fegyelmi ügyeiben közvetlenül a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr intézkedik.

b) az intézet többi alkalmazottjai fegyelmi ügyei az intézet kebelében alkotandó 5 tagu fegyelmi bizottság által intéztetnek.

20. A fegyelmi eljárást az igazgató az előző vizsgálat teljesítésével megbízott tisztviselő által felvett jegyzőkönyv

adataiból kiderülő tényállás alapján saját elhatározásából vagy amennyiben az előző vizsgálat a végrehajtó bizottság, esetleg a keresk. miniszter ur által rendeltetett volna el, azok felhívására rendeli el és jogosítva van az illető alkalmazottat hivatalos működésétől is ideiglenesen felfüggeszteni.

21. A fegyelmi bizottság elnöke az igazgató, tagjai a titkár és a kinevezés sorrendjében három legrégebb tisztviselő.

Az igazgatót elnöki minőségben a titkár helyettesíti, a tisztviselő tagokat akadályoztatásuk esetében a kinevezés sorrendjében következő legrégebb tisztviselő.

Előadóként mindig az igazgató által kijelölt nem fegyelmi bizottsági tisztviselő működik, ki a jegyzőkönyvet is vezeti, de kinek szavazata nincsen.

22. Minden fegyelmi eljárás alá vont alkalmazottnak joga van a határozat közlésétől számítandó 15 nap alatt a végrehajtó-bizottsághoz felfolyamodni.

23. Azon fegyelmi határozatok, melyek lejjebbitésre vagy elbocsátásra vagy oly ügyekben hozattak, melyekben a fegyelmi eljárást a végrehajtó-bizottság vagy a kereskedelmi miniszter ur rendelte el, az ítélet végrehajtás előtt akár adotts be ellene felebbezés, akár nem, végeldöntés végrehajtó-bizottsághoz, illetve ha az eljárás a keresk. miniszter ur által rendeltetett el, ahhoz felterjesztendő.

24. Az igazgatónak joga van, sőt kötelessége mindazon esetekben, midőn a hozott fegyelmi ítéletet a szolgálati vétség súlyos voltához képest tulenyhének vagy a szolgálati viszonyokra vagy az intézet érdekeire nézve károsnak tartja, az ügyet végeldöntés végett a végrehajtó-bizottsághoz bemutatni.

25. A hivatalától felfüggesztett tisztviselő a felfüggesztés tartamára lakpénz illetőségén felülfizetésének egy harmadrészig terjedő és feléig felemelhető ellátásban részesítendő.

A fegyelmi büntetések nemei a következők:

1. írásbeli megdorgálás;
2. pénzbüntetés esetleg a vizsgálati költségek és az okozott kár megtérítésében való elmarasztalás;
3. az előléptetésből való kizárás meghatározott időre;
4. fizetési lefokozás;
5. büntetésből való elbocsátás.

A fentebbi 1—5. alatti fegyelmi büntetések halmozva is alkalmazhatók.

A fegyelmi büntetés az alkalmazottak törzskönyvébe bevezetendő.

Munkabeszüntetések és kizárások. Sztrájkkal való fenyegetés szervezethez nem tartozó munkásnak el nem bocsátása esetére — zsarolást képez. A berlini büntető törvényszék egy ácssegédet, azért, mert munkaadóját arra az esetre, ha egy ujonnan felfogadott szervezetlen munkást, — ki a szakszervezetbe való belépésre irányuló rábeszélésnek nem engedett, — el nem bocsát, sztrájkjal fenyegette, a zsarolás kísérletében találta bűnösnek, s hat heti fogházra ítélte.

A tényállás szerint egy berlini ácsmester 1901-ben egy munkást fogadott fel, ki az ott dolgozó ácssegédek egyikének kérdésére bevallotta, hogy egy munkásszervezethez sem tartozik. A kérdezősködő ácssegéd rábeszélésére, hogy a munkás valamely szakszervezet kötelékébe lépjen be, ez utóbbi tagadólag válaszolt, mire az ácssegéd e szavakkal távozott: »Na, majd meglátod!«

A rákövetkező nap reggelén, midőn a munka megkezdése előtt az összes munkások a névsorolvasásra a telepen sorakoztak, az említett ácssegéd, az ujonnan belépett munkásra mutatva, a következő kijelentést tette a munkálatokat vezető pallér előtt: »Ha ezt továbbra is megtartja, valamennyien beszüntetjük a munkát«. A pallér erre az illető munkást még aznap délelőtt elbocsátotta.

Az elbocsátott munkás bűnvádi feljelentést tett az ácssegéd ellen és az államügyész a vád képviselőjét elvállalta.

A törvényszék az ítélet indokolásában kiemeli, hogy a vádlott az elbocsátott munkáshoz intézett azon kérdésével, vajjon valamely szakszervezethez tartozik-e, azt akzrta megállapítani, hogy a munkás a létező két szakszervezet egyiké-

nek, tudniillik az ácsmunkások központi szövetségének, vagy pedig Berlin s környéke ácssegyletének tagja-e. A vádlott ezen kérdést, mint a szervezet nevében az illető munkástelepen működő kiküldött (Platzdelegierter) intézte az elbocsátott munkáshoz.

Az említett két szervezet célja a tagok érdekeit képviselni, kedvező munkabérek, illetőleg munkafeltételek elérése és fenntartása és a tagok érdekeinek ipari és gazdasági tekintetben való előmozdítása végett.

A központi szövetség tagjaitól 50 fillér belépti díjat, s átlag 35 fillér heti járulékot, az ácssegylet pedig 30 fillér belépti díjat és 30 fillér heti járulékot szed.

A munkatelep pallérja, kit a bíróság tanukép hallgatott ki, hitelt érdómlőleg bebizonyította, hogy az ujonnan felfogadott munkást a vádlott kijelentésére azért volt kénytelen elbocsátani, mert tartani kellett tőle, hogy az összes munkásai a vádlott fenyegetését beváltják s a munkát abban hagyják, ami a munkaadónak ép az időben, midőn nagyobb arányú szállításokra szerződött, kiszámíthatatlan gazdasági és erkölcsi kárt okozott volna.

A törvényszék a birodalmi büntetőtörvénykönyv 253. §-ában*) megállapított zsarolás kísérletének tényálladékát látta a vádbeli cselekményben.

A törvényszék meggyőződése szerint a vádlott az elbocsátott munkást fenyegetéssel akarta valamely cselekményre kényszeríteni. Mint helyi kiküldött mindenekelőtt megállapította azt, hogy az elbocsátott munkás a szakszervezethez nem tartozik, azután pedig, miután az illető munkás a szakszervezetbe való belépésre irányuló rábeszélésnek nem engedett, hozzá e szavakat intézte: »Na, majd meglátod!« A törvényszék már e szavakban is jól megérthető, bár egyelőre még burkolt fenyegetést látott arra, hogy az illető munkás, ha gyorsan valamelyik szakszervezetbe be nem lépne, a vádlott s a többi szervezett munkás részéről kellemetlenségeket várhat.

A vádlott másnap a munkások felfogadásával és elbocsátásával megbízott pallér előtt tett azon kijelentésével pedig: »ha ezt továbbra is megtartja, valamennyien beszüntetjük a munkát«, egy utolsó döntő nyomást akart gyakorolni mindenekelőtt az illető szervezetlen munkásra, hogy ezt valamely szakszervezetre való belépésre bírja.

A vádlott tehát tárgyilag rosszat, tudniillik az azonnal való elbocsátást helyezte a szervezetlen munkásnak kilátásába. E rossznak megvalósítása is kizárólag a vádlottól, mint a szervezet helyi ügynökétől függött, és a megfenyegetett szervezetlen munkás e rossznak bekövetkezésétől bizonyára annyira tarthatott, hogy ez szabad elhatározását és akaratnyilvánítását befolyásolhatta.

A bíróság továbbá bebizonyítottan vette, hogy a vádlott öntudatával birt annak, sőt szándéka volt, hogy fenyegetése a szervezetlen munkás akaratát ily irányba befolyásolja, amivel egyúttal adva van a fenyegetés tényálladéká subjective véve is a büntető törvénykönyv 253. §-a értelmében.

Minthogy a szervezetlen munkás magát a vádlott fenyegetése által kényszeríteni nem engedte, ennél fogva a zsarolásnak kísérletéről lehet csak szó.

A vádlott fenyegetésével ezenkívül másnak, tudniillik az említett két ácsszakszervezet egyikének, vagyoni előnyt is akart szerezni. Mert a szervezetlen munkás e szakszervezetek valamelyikébe való belépésével, amire a vádlott őt kényszeríteni akarta, felvételi díjat és heti járulékokat tartozott volna fizetni, és a szervezet e díj, illetőleg járulékok erejéig gazdagodott volna, s e vagyoni többlet viszont különböző segélyek, sztrájkpénzek stb. alakjában a szervezet egyes tagjainak vált volna javára.

E vagyoni előnyt, minthogy a szakszervezetek az egyes munkások belépését, illetőleg csatlakozását jogilag nem igényelhetik, tárgyilag jogosulatlanoknak kellett tekinteni.

*) Német birodalmi büntetőtörvénykönyv, 253. §.: »Aki mást azért hogy magának vagy másnak jogtalan vagyoni előnyt szerezzen, erőszakkal vagy fenyegetéssel valamely cselekményre, valaminek türésére vagy abban hagyására kényszerít, zsarolás miatt egy hónapnál nem rövidebb fogházal büntetendő«.

Végül a vádlott subjektíve is tudatában volt e vagyoni előny jogosulatlanságának, mert nem hihette, s nem hitte, hogy minden ácsmunkás jogilag kötelezve volna a szakszervezet kötelekébe lépni.

A vádlott védője a vádlott büntethetlenségét a birodalmi ipartörvény 152. §-ára*) alapította. A törvényszék azonban a védő ezen álláspontját nem osztotta.

A törvényszék meggyőződése szerint ugyanis, figyelembe véve az idézett törvényszakasz tartalmát és keletkezésének történetét, e törvényszakasz kizárólagos célja volt az ipartörvény megalkotása idején fenálló különleges jogszabályokat, melyek a 152. §-ban jelzett összebeszélések és egyesületek ellen irányuló tilalmat vagy büntető határozományokat tartalmaztak, megszüntetni, s a jövőre nézve kizárni. Az egyesülési szabadságnak a 152. §-ban történt elismerése mellett azonban nyílt kérdés marad az, hogy a munkások vagy munkaadók mily eszközöket alkalmazhatnak, s mily eszközöket szabad alkalmazniok a 152. §-ban említett cél elérésére, anélkül, hogy a büntető törvénykönyv rendelkezései megsértessenek. Ha ez eszközöket egyéb jogszabályok tiltják s alkalmazásukat büntetendőnek rendelik, úgy a tilalom s a büntetés mindazokat sújtja, kik ez eszközöket igénybe veszik.

Az államügyész zsarolás kísérletéért és a birodalmi ipartörvény 153. §-ába**) ütköző s az előbbi büntetendő cselekménnyel alaki, vagyis eszmei halmazatban levő vétség miatt kérte a vádlott megbüntetését. A törvényszék azonban ez indítványnak helyt nem adott.

A törvényszék jogilag nem zárta ugyan ki annak a lehetőségét, hogy a büntető törvénykönyv 253. §-a a birodalmi ipartörvény 153. §-ával alaki vagyis eszmei halmazatban áll; azonban az ipartörvény 153. §-ának alkalmazhatóságát a jelen esetben helyén valónak nem tartotta, minthogy az ácsmunkások említett két szervezete, melyről itt szó van, a központi szövetség, illetőleg az ácssegylet, az ipartörvény 153. §-a értelmében vett összebeszélésnek nem tekinthető.

A büntető törvényszék szerint kétségtelen ugyan, hogy mindkét szervezet célja lehetőleg kedvező bér- és munkafeltételek elérése és fentartása, illetőleg a tagok ipari és gazdasági érdekeinek megóvása és előmozdítása. Azonban az ipar-

törvény 152. és 153. §-ainak értelmében vett összebeszélés feltétele, hogy valamely meghatározott esetben, melyben kedvező bérviszonyok elérésére irányul a törekvés, meghatározott rendszabályokban történjék megállapodás. Ezek után kizártnak látszik, hogy már előre általános rendszabályok állapíthatók meg, melyek azután az egyes esetekben alkalmazhatók lennének, minthogy minden egyes eset különleges természetének, a kérdéses helynek, a cselekvő személyeknek, s számos, minden egyes alkalommal eltérő részletnek megfelelően, különleges rendszabályokat igényel.

(Folytatása következik.)

Különfélék.

Előfizetési felhívás. 1907. január elsején jelenik meg az »Iparoskáté« című kézikönyv, mely a magyar iparoság mindennapi útmutatója lesz. Az iparos üzleti életében feltétlenül szükség van olyan gyakorlati kézikönyvre, mely általános ipari kérdésekben felvilágosítást nyújt és magában foglalja mindazt, amit iparosembernek tudnia kell, hogy a hatóságok nagy tömegében, az Ipari közigazgatás bonyolult részleteiben eligazodhassék.

Az »Iparoskáté« arra vállalkozik, hogy a magyar iparosvilágnak praktikus tanácsadója legyen. Ismertető cikkei, szakbeli dolgozatai, amelyek avatott szakemberek tollából valók, állandó értékűek lesznek és évről-évre kiegészítést nyernek a beállott változásoknak megfelelően.

Nem szórakoztató kalendáriumnak indul az »Iparoskáté«, hanem csak hasznos és szükséges közlemények gyűjtője lesz évről-évre, olyan kézikönyv, amelyet napról-napra kezébe vesz minden mesterember, minden gyáros és munkavezető, aki felelős azért, hogy a műhelyben és a gyárban minden úgy történjék, ahogyan ezt a törvény és az üzleti okosság parancsolja. Összefoglalása lesz ez mindenfajta jogszabálynak és tudnivalónak, amit szem előtt kell tartani kifelé, a megrendelővel szemben és befelé; az üzleti személyzettel szemben, ezenkívül felvilágosító az adó- és illeték-ügyekben és a peres ügyek mindennapos kérdéseiben.

Kimerítő szemantizmusa révén valóságos almanachja lesz az egész magyar iparnak, amelyet egy ipartestület és egy iparkamara sem nélkülözhet, amely ott lesz minden első és másodfokú iparhatósági referensnek íróasztalán.

Arra az időre, míg az új ipartörvény elkészül, valóságos hivatása lesz az »Iparoskáténak«, mert az egymást érő miniszteri rendeletek tömegébe némi világosságot fog hozni és a legújabb elvi döntések rendszeres feldolgozásával kétségkívül hasznos szolgálatot fog tenni a magyar ipari rendtartás ügyének.

A munka tizenöt ivre terjed. Szerkeszti dr. Dóczi Sámuel az országos iparegyesület pénztárosa és ügyesze. Ugyancsak ő nála lehet a könyvre előfizetni (VI. ker. Uj-utca 4. sz.) A könyv előfizetési ára: 2 kor. 40 fillér.

*) Német birodalmi ipartörvény 152. §.: Az iparüzők, ipari segédek, legények (Gesellen) vagy gyári munkások ellen, kedvezőbb bér- és munkafeltételeknek a munka beszüntetése vagy a munkások elbocsátása útján való elérésére irányuló összebeszélések és egyesületek miatt fenálló tilalmak és büntető határozományok hatályon kívül helyeztetnek.

Minden résztvevő ily egyesülésektől és összebeszélésektől szabadon léphet vissza, s emiatt sem panasznak, sem felszólamlásnak helye nincs.

**) Német birodalmi ipartörvény 153. §.: Aki másokat testi kényszer, fenyegetés, becsületsértés vagy bojkott (Verrufserklärung) útján arra bír, vagy arra bírni megkísérel, hogy ily összebeszélésekben (152. §.) részt vegyenek, vagy azokhoz csatlakozzanak, vagy másokat megakadályoz vagy megakadályozni megkísérel abban, hogy ily összebeszélésektől visszalépjenek, — amennyiben ez az általános büntető törvénykönyv szerint súlyosabb büntetés alá nem esik, — három hónapig terjedhető fogsággal büntetettik.

MATTONI
ERZSÉBET
SÓSFÜRDŐJE
BUDAPEST
(BUDÁN)

MATTONI-FÉLE
GIÉSSHÜBLER
legjobb asztali- és üdítő ital,
kötő hatásnak bizonyult köhögésnél,
gőgebajoknál, gyomor- és hólyagbu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest

SEC

SEC

Talisman
TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}
Promontor
 (Budapest.)

óbrad

Első Magyar Részvény Sertőződe

BUDAPEST—KŐBÁNYÁN.

Fennáll 1854 óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert.

DISZOKMÁNY 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII., ESZTERHÁZY-UTCA 6. szám.

Ajánlja: **ások, király, márciusi világos, márciusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márciusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töltésű palacksöreit** gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt **kőbányai palack-sör osztályából.**

Ezen a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt sertőződénknek évi gyártási képessége 400,000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolc-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza-, Temesvár- és Debrecenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés: Vidékre telefon-szám 52—60.

Palacksör-megrendelés: telefon-szám 56—58.

cs. és kir. udvari szállító, József főherceg Ő cs. és kir. fenségének és Fülöp Szász Coburg Gothai herceg Ő kir. fenségének udvari szállítója.

Ő császári és apótolói királyi Felsége legfelső elismerése 1896. dec. 19.

LÖWENSTEIN MIHÁLY

UTÓDA

HORVÁTH NÁNDOR

Fő-üzlet:

IV., Vámház-körút 4.

Telefonszám 11—24.

Fiók-üzlet:

IV., Kishid-utca 7.

Telefonszám 11—46.

ALAPITTATOTT 1864.

**Fűszer-, csemege-, conserv-, sajt-, vaj-,
bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktár.**

Sürgöncím:

Löwenstein Vámházkörút vagy Löwenstein Kishidutca.

Magyar királyi postatakarékpénztári számla 10166.

Cs. kir. osztrák postatakarékpénztári számla 859171

Ne hagyja magát reklámvizzel félrevezetni, hanem tartson az üzletében valódi „Ilona“ artézi savanyúvizet. Egy fél liter ára 4 fillér.

Rendelési cím: „Artesia“ budapesti vendéglősök szikviz és pezsgőitalok gyár részv. társ., a városligeti artézi kút bérleti. VII., ker., Egressy-út 20/c.

Telefon 50—72.

Telefon 50—72.

TRANSYLVANIA SEC

LOUIS FRANCOIS & CO.

Budafok. császári és királyi udvari szállítók **Budafok.**
Fülöp Szász Coburg Góthai Herceg Ő Fensége szállítói.

◆ 15 elsőrendű kitüntetés ◆

◆ ◆ Hors Concours ◆ ◆

FŐRAKTÁR:

BORHEGYI FERENC

Budapest, V., Gizella-tér 1.

VÉDJEGY.

VEZÉRKÉPVISELŐK:

RUDA és BLOCHMANN

Budapest, V., Akadémia-utca 16.

Sürgöncím: FRANÇOIS BUDAFOK.

Telefon: BUDAFOK 15. szám.